

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
KORMÁNYA**

T/6751. számú

törvényjavaslat

a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról

**Előadó: Dr. Hiller István
oktatási és kulturális miniszter**

Budapest, 2008. november

2008. évi ... törvény

a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról

1. §

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 1. számú mellékletében az „Állami főiskolák” alcím „Tessedik Sámuel Főiskola, Szarvas” szövegrésze hatályát veszti.

2. §

Az Ftv. 1. számú mellékletében

a) a „Nem állami főiskolák” alcím „Szegedi Hittudományi Főiskola, Szeged” szövegrésze hatályát veszti;

b) a „Nem állami főiskolák” alcím a magyar abc által meghatározott felsorolás rendje szerint kiegészül a „Gál Ferenc Hittudományi Főiskola, Szeged” szövegrésszel.

3. §

(1) E törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) E törvény 1. §-a 2009. január 1-jén lép hatályba.

(3) E törvény 2009. február 1-jén hatályát veszti.

Általános indokolás

I. A felsőoktatási intézmények létesítésének eljárását a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX törvény (a továbbiakban: felsőoktatási törvény) határozza meg. A felsőoktatási törvény rendelkezései szerint Magyarországon az a felsőoktatási intézmény kezdheti meg működését, amelynek nyilvántartásba vétele megtörtént, a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt megkapta és az Országgyűlés döntött állami elismeréséről.

Az Oktatási Hivatal jár el első fokon a felsőoktatás működésével kapcsolatos hatósági eljárásokban.

A felsőoktatási intézmény létesítésének két megkülönböztethető esete az új felsőoktatási intézmény létrehozása és a már működő felsőoktatási intézmények átalakítása. A hatályos szabályozás szerint a felsőoktatási intézmények átalakulása lehetséges egyesüléssel, szétválással, kiválással, csatlakozással, valamint beolvadással.

A mellékelt törvénymódosítás értelmében már létező felsőoktatási intézmények átalakulására beolvadással kerül sor:

- a Szent István Egyetem, Budapest, és
- a Tessedik Sámuel Főiskola, Szarvas

esetében.

A beolvadás eredményeként a Tessedik Sámuel Főiskola, mint felsőoktatási intézmény, illetve költségvetési szerv jogutódlással megszűnik, és a Szent István Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott szervezeti egységként, annak részeként működik tovább.

A felsőoktatási intézmények átalakulását a gazdasági tanácsok által delegált tagokból álló előkészítő bizottság készíti elő. Beolvadás esetén nyilvántartásba vett, működési engedéllyel rendelkező, államilag elismert intézmények átalakulása történik meg. A kizárólag szervezeti keretek módosulásában megnyilvánuló változás során – szakértői vélemény bekérése nélkül lefolytatott – nyilvántartásba vételi, működési engedélyezési eljárásra kerül sor.

Ha a beolvadó felsőoktatási intézmény attól a felsőoktatási intézménytől eltérő telephelyen működik, amelybe beolvad, akkor a megszűnő felsőoktatási intézmény az új felsőoktatási intézmény regionális központjaként működhet tovább.

A két intézmény kezdeményezése alapján, a két intézmény fenntartója, az oktatási és kulturális miniszter, kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz. Az Oktatási Hivatal a kérelmet megvizsgálta és kiadta a Szent István Egyetem nyilvántartásba vételéről és működésének engedélyezéséről szóló módosított határozatát, továbbá kezdeményezte az oktatási és kulturális miniszternél a jogelőd, Tessedik Sámuel Főiskola állami elismerésének visszavonását.

A Szent István Egyetem és Tessedik Sámuel Főiskola is 2000. január 1-én jött létre a felsőoktatási intézmények hálózat-átalakításának eredményeként. Mind a két felsőoktatási intézményben több, a belső szervezetet érintő változás történt. A Szent István Egyetem szenátusa 2008. szeptember 10-ei ülésén, a Tessedik Sámuel Főiskola 2008. szeptember 8-ai ülésén kezdeményezte a két intézmény integrációját.

A szervezeti integráció következtében az egyetem a felsőoktatás meghatározó intézményévé válik, különösen az agrárképzés és kutatás, vidékfejlesztés, élelmiszer-termelés és -biztonság területén. A Szent István Egyetem a közép-magyarországi régió, a Tessedik Sámuel Főiskola délkelet-magyarországi megyék hallgatóinak jelentkezését fogadja.

Az integrációval nő az egyetem stabilitása, erősödik tudományos potenciálja, hatása; bővül a hallgatói-oktatói mobilitás, nagyobb lehetőség nyílik a többciklusú képzésben, a képzési rendszeren belül az át- és továbblépésre, az alap- és továbbképzési feladatok egymásra építésére, az oktatási szolgáltatások kiszélesítésére.

A karok között ésszerű munkamegosztás kialakításával az erőforrások hatékonyabban kihasználhatók.

Az érintett felsőoktatási intézmények átalakítására beolvadással kerül sor. A megszűnő Tessedik Sámuel Főiskola a Szent István Egyetem regionális központjaként működik tovább.

A Szent István Egyetemen közel 15 000, a Tessedik Sámuel Főiskolán közel 5 000 fő tanul. A két intézmény oktatói létszáma több mint 900 fő, a karok száma 9. Az átalakuló egyetemen agrár, gazdaságtudományok, bölcsészettudományi, műszaki, pedagógusképzés, társadalomtudományi, természettudományi és orvos- és egészségügyi képzési területeken folyik képzés. Az alapképzési rendszer felfutásával párhuzamosan a mesterképzés indítását is akkreditálták 18 szakon. A 2008/2009-es tanévre 560 fő nyert felvételt mesterképzésre.

A Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar és a szarvasi Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar, valamint a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, a békéscsabai Gazdasági Főiskolai Kar között több éves oktatási és kutatási kapcsolat alakult ki, amelyek elsősorban a közös pályázatokban és egymás képzéseiben való részvételben nyilvánultak meg.

Mindkét intézményre jellemző, hogy bizonyos területeken kapacitás felesleg, más területeken kapacitás hiány mutatkozik. Integráció esetén lehetővé válik a képzési kínálatnak a kapacitásokhoz történő közelítése, illetve a kapacitások átcsoportosítása.

A Tessedik Sámuel Főiskola jövőjét tervezve, az elmúlt 1-2 évben nyilvánvalóvá vált, hogy a főiskolai rendszer egyre kevésbé képes megfelelni a bolognai folyamat egyetemeknek kedvezőbbé, egységessé váló követelményeinek.

A vidéki felsőoktatás szinte minden intézményében megindult az átalakulási folyamat, ugyanakkor intézményenként, karonként és szakonként különböző intenzitással halad előre.

A Tessedik Sámuel Főiskola a jelenlegi hallgatói létszám három-négyszeresére is fogadóképes lenne, de amennyiben a főiskola nem képes a demográfiai okok és a képzési szerkezet változásából adódó létszámcsökkenést megállítani, akkor 2009-ben még talán erőteljes takarékosági intézkedésekkel egyensúlyban tartható a költségvetése, de már 2010-re finanszírozhatatlan hiánnyal fog küszködni.

Magyarország egyik legtöbb versenyhátrányt felhalmozott területe Békés megye, és a térség nem tud lépést tartani az ország gazdasági növekedési ütemével. Országos és régió belüli összehasonlításban a folyamatos leszakadás jellemzi.

A felsőoktatás hatékony eszköze lehet Magyarország egyik leszakadóban lévő térsége felzárkóztatásának, ha képes megragadni azt a történelmi pillanatot és esélyt, hogy a szolgáltatások, képzések területén – versenyképességben – irányt mutasson, elindítva és fenntartva egy új fejlesztési, felzárkóztatási folyamatot, amely lényegesen nyitottabb, rugalmasabb, befogadóbb, mint a korábbi felsőoktatási közeg.

A Tessedik Sámuel Főiskola karainak és fakultásának elemi érdeke, hogy komoly szerepe legyen a térség felzárkóztatásában, továbbfejlesztésében, ahol nagy mértékű a munkanélküliség, magas arányú a fiatalok és a magasabban képzettek elvándorlása, és a térségi vállalkozások munkahely-teremtő, profittermelő és külső tőkevonzó képessége pedig alacsony.

A Tessedik Sámuel Főiskola szakmai szellemi bázisa az integráció következtében jelentősen kibővül és kötődik a régióhoz, mindezek következtében nem csak a képzési kínálat bővülhet, de az intézmény erőteljesen meg fog jelenni a K+F+I tevékenységben is.

A Szent István Egyetem mesterszak kínálata egyre bővül. E szakok merítési bázisa az integrációval jelentősen nő. Lehetővé válik a mesterszakok indítása a Tessedik Sámuel Egyetemi Központban is. Hasonló profilú karok közötti munkamegosztás kialakításával növelhető a szinergia, és az erőforrások hatékonyabban használhatók ki.

Az intézmény-átalakítás a humánerőforrás esetében – a legfontosabb minősített oktatók kategóriában, kapacitás tekintetében – azonnali bővülést jelent. Fejleszhetővé válik, és rendkívüli mértékben növeli a Tessedik Sámuel Főiskola jelenlegi szervezeti egységeinek minősített oktató megtartási és vonzási képességét is.

Az integrációt követően a Szent István Egyetem az ország egyik legnagyobb, meghatározó intézményévé válik a vidékfejlesztés, élelmiszertermelés- és biztonság, az agrárképzés és kutatás területén.

A képzési helyszínek száma jelentősen növekszik, az egyetem három régióban is rendelkezni fog képzési helyszínekkel. A Szent István Egyetemnek korábban is jelentős beiskolázási területe volt Békés megye, valamint a régió. Az integrációval ennek multiplikátor hatása érvényesülhet.

A Szent István Egyetem műszaki képzéséhez jelentős bázist jelenthet a Békéscsabán működő nyolc műszaki szakközépiskola, valamint a Területi Integrált Szakképzési Központ, ami újabb lehetőséget nyit a felsőfokú szakképzés fejlesztéséhez.

Különös lehetőség a határon túli magyarok és egyéb nemzetiségű fiatalok képzése, a Tessedik Sámuel Egyetemi Központ földrajzi elhelyezkedése, valamint az egyesülő intézmények hagyománya következtében.

Az integrációval az új intézmény stabilitása erősödik, az integrált egyetem helyi és országos érdekérvényesítő képessége nő. A hazai és az európai versenyhelyzetben csak az a felsőoktatási intézmény tud hosszú távon fejlődni, amelyik képzésében, kutatási eredményeiben – a minőséget szolgálva – a bővülő képzési kínálat, nagy beiskolázási lefedettséggel rendelkezik, és mind nagyobb tudományos erőforrást tud koncentrálni.

A beolvadással létrejövő intézmény belső átalakulásának első szakaszában, a meglévő struktúrák közötti együttműködéssel, indítható el a szervezetfejlesztés, amelyben a többciklusú képzés szerkezeti tagoltsága alapján alakul ki új munkamegosztás az agrárképzési profilban. A pedagógusképzés a regionális és kistérségi alap- és továbbképzési feladatokkal stabilizálható, míg a gazdasági képzésben a határon átnyúló együttműködések, illetőleg az egészségügyi képzésben a képzés magyarországi és dél-alföldi régiót kiszolgáló képzésfejlesztés jelentheti a kitörési pontot, a képzési szerkezet átalakítását, a párhuzamosságok felszámolását, a racionálisabb, adott feladathoz igazodó szervezeti struktúra kialakítását és működtetését.

A Szent István Egyetem kari keretgazdálkodásai rendjébe illeszkedik majd az alszámlával rendelkező részjogkörű egységként működő Tessedik Sámuel Egyetemi Központ. Az egységes egyetemi gazdálkodási és pénzügyi rendszerben a több telephelyen működő tangazdaságok, tanüzemek és kutató, fejlesztő szervezeti egységek között új feladatmegosztással, valamint több régióban és kistérségben egyidejűleg jelenlevő szolgáltató, és szaktanácsadó tevékenységgel teremthetők meg a gazdaságos működés feltételei.

II. A Szegedi Hittudományi Főiskola a kiemelkedő hittudós, Gál Ferenc professzor úr nevét veszi fel. Ezért a felsőoktatási törvény mellékletében – az intézmény bejegyzett adataiban bekövetkezett változások, jogszabályban meghatározott eljárás keretében történő módosításával – az egyetem elnevezését módosítani kell.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A Szent István Egyetem és a Tessedik Sámuel Főiskola átalakulása beolvadással jön létre, amely eredményeként a Tessedik Sámuel Főiskola mint intézmény megszűnik.

A 2. §-hoz

A Szegedi Hittudományi Főiskola a kiemelkedő hittudós dr. Gál Ferenc professzor úr nevét veszi fel.